

JURBARKO NAUJAMIESČIO PROGIMNAZIJOS

PAGALBOS MOKINIUI TVARKOS APRAŠAS

I. PAGALBOS MOKINIUI TVARKOS APRAŠĄ REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (LR Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281);

Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 pakeitimo įstatymas (2020 m. rugsėjo 24 d. Nr. XIII-3292);

Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo (2017 m. kovo 22 d. Nr. V-190);

Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (2011-07-08, Nr. V-1228);

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašas (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-95);

Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-663).

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

Pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau–Aprašas) nustato pagalbos mokiniui teikimo tikslus, uždavinius, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei pagalbos organizavimą.

Pagalba mokiniui – tai progimnazijos darbuotojų (direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų ugdymui, pagalbos mokiniui specialistų, klasės vadovų, mokytojų) veikla, susijusi su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžianti didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

Pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymą(si), sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui progimnazijoje.

1. Apraše vartojamos sąvokos:

1.1. **Švietimo pagalba** – tai specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

1.2. **Mokymosi pagalba** – mokytojų teikiama pagalba, kuri integruojama į mokymo(si) procesą. Pagalbą mokiniui pirmiausia suteikia jį mokantis mokytojas, pritaikydamas tinkamas mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt.

1.3. **Psichologinė pagalba** – stiprinti mokinio psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą, prevencinėmis priemonėmis skatinti saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos mokykloje kūrimą, padėti mokiniui atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

1.4. **Socialinė pedagoginė pagalba** – padėti mokiniui įgyvendinti jo teisę mokytis, stiprinti mokinio socialines ir emocines kompetencijas, skatinti saugios mokinio mokymosi galias ir poreikius atliepiančios ugdymo aplinkos kūrimą.

1.5. **Specialioji pedagoginė pagalba** – didinti mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą.

III. PAGALBOS MOKINIUI UŽDAVINIAI

2. Užtikrinti mokinio saugumą progimnazijoje.
3. Tarpininkauti ir padėti šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali dalyvauti privalomame švietime, lankyti mokyklos ar vengia tai daryti.
4. Kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti mokiniui pasirinkti ugdymo(si) programą pagal gabumus ir poreikius.
5. Sudaryti sąlygas kiekvieno mokinio (gabių, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ir kt.) ugdymui(si).
6. Padėti mokiniams adaptuotis progimnazijoje;
7. Teikti reikalingą psichologinę, socialinę, specialiąją, pedagoginę pagalbą.

IV. PAGALBOS MOKINIUI FORMOS IR RŪŠYS

8. Pagalbos formos:
  - 8.1. individualus darbas su mokiniu (mokinio skatinimas bei ruošimas dalyvauti olimpiadose, konkursuose, darbas su juo, klasės vadovų, mokytojų, progimnazijos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų ugdymui pokalbiai, psichologo, specialiojo pedagogo, logopedo ir socialinio pedagogo konsultacijos, tyrimai);
  - 8.2. darbas su grupe – grupinės konsultacijos ir / ar pratybos (mokytojų, psichologo, socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo, logopedo), klasės valandėlės, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas;
  - 8.3. darbas su mokinio šeima – pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(si) procesui ir progimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas;
  - 8.4. darbas su progimnazijos bendruomene – saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas;
  - 8.5. darbas su socialiniais partneriais (Jurbarko švietimo centru, Jurbarko rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuru, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi, Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Jurbarko rajono policijos komisariatu, Tauragės apskrities vaiko teisių apsaugos skyriumi Jurbarko rajone, VŠĮ Jurbarko socialinėmis paslaugomis ir kt.).
9. Pagalbos teikimo rūšys:
  - 9.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) ugdymo diferencijavimas mokiniui ir mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi sunkumų turinčių mokinių ugdymui(si);
  - 9.2. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;
  - 9.3. elgesio korekcija pagal galimybes, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;
  - 9.4. nusikalstamumo, progimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV / AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;
  - 9.5. pagalbos komandos telkimas progimnazijoje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

V. PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO STRUKTŪRA

10. **6 lygmenų** pagalbos teikimo mokiniui struktūra.
11. **Pirmas lygmuo. Dalykų mokytojų teikiama pagalba:**
  - 11.1. iškilus lankomumo problemoms, vykdomos veiklos, numatytos „Mokinių progimnazijos lankomumo užtikrinimo tvarkos aprašo“, patvirtinto Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2023 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. VI-333, III skyriaus 9, 10 punktuose;

11.2. smurto, patyčių atveju imasi priemonių pagal „Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą“, patvirtintą Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. VI-242, priedą Nr. 2;

11.3. mokiniui pažeidus mokinių elgesio taisykles, imasi priemonių, veiksmų, numatytų „Mokinių elgesio taisyklėse“, patvirtintose Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. VI-374 (Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2022 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. VI-397 redakcija), 39 punkte;

11.4. nusikalstamumo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, ŽIV / AIDS, priedartos atvejais imasi veiksmų, priemonių vadovaudamasis „Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos“, patvirtintos Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. VI-375, 2 skyriumi;

11.5. mokiniui, patiriančiam mokymo(si) sunkumų, pagalba teikiama vadovaudamiesi „2023–2024 mokslo metų pradinio ir pagrindinio ugdymo programų ugdymo planu“, patvirtintu Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. VI-286, 3 skirsnio, 48–56 punktais, 4 skirsniu.

12. Antras lygmuo. Klasių vadovų teikiama pagalba:

12.1. iškilus lankomumo problemoms, vykdomos veiklos, numatytas „Mokinių progimnazijos lankomumo užtikrinimo tvarkos aprašo“ patvirtinto Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2023 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. VI-333, III skyriaus 14 punkte ir IV skyriuje;

12.2. smurto, patyčių atveju imamasi priemonių pagal „Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą“, patvirtintą Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. VI-242, priedą Nr. 2;

12.3. mokiniui pažeidus mokinių elgesio taisykles, imamasi priemonių, veiksmų, numatytų „Mokinių elgesio taisyklėse“, patvirtintose Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. VI-374 (Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2022 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. VI-397 redakcija), 39 punkte;

12.4. nusikalstamumo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, priedartos atvejais imamasi veiksmų, priemonių vadovaudamasis „Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos“, patvirtintos Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. VI-375, 2 skyriumi;

12.5. mokiniams, patiriantiems mokymo(si) sunkumų, pagalba teikiama vadovaudamiesi „2023–2024 mokslo metų pradinio ir pagrindinio ugdymo programų ugdymo planu“, patvirtintu Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. VI-286, 3 skirsnio, 48.10.2 punktu.

13. Trečias lygmuo. Pagalbos mokiniui specialistų teikiama pagalba:

13.1. pagalbos mokiniui specialistai ir mokytojo padėjėjai teikia psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą:

13.1.1. psichologinė pagalba – mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant, gabių mokinių įvertinimas. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai (gavę tėvų (globėjų, rūpintojų sutikimą), prašo Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie SADM Tauragės apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Jurbarko rajone, jeigu tėvai (globėjai, rūpintojai) nesirūpina vaiku. Pagalba teikiama individualiai arba grupėje;

13.1.2. socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą progimnazijoje: padėti šalinti priežastis, dėl kurių mokinys negali lankyti progimnazijos ar vengia tai daryti, padėti mokiniui adaptuotis, teikti reikalingas socialines pedagogines paslaugas, formuoti socialinius įgūdžius. Socialinis pedagogas koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą progimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės vadovo ir /ar mokytojo kompetencijos:

13.1.2.1. iškilus lankomumo problemoms, vykdomos veiklos, numatytos „Mokinių progimnazijos lankomumo užtikrinimo tvarkos aprašo“ patvirtinto Jurbarko Naujamiesčio

progimnazijos direktoriaus 2023 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. VI-333 III skyriaus 11, 15 punktuose ir IV skyriuje;

13.1.2.2. smurto, patyčių atveju imasi priemonių pagal „Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą“, patvirtintą Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. VI-242, priedą Nr. 2;

13.1.2.3. mokiniui pažeidus mokinių elgesio taisykles, imamasi priemonių, veiksnių, numatytų „Mokinių elgesio taisyklėse“, patvirtintose Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. VI-374 (Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2022 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. VI-397 redakcija), punktuose 26, 39;

13.1.2.4. nusikalstamumo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, prievartos atvejais imamasi veiksnių, priemonių vadovaudamasis „Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos“, patvirtintos Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. VI-375, 2 skyriumi;

13.1.2.5. savižudybių, krizinių situacijų atveju imamasi veiksnių, numatytų „Krizės valdymo veiksnių planu“, patvirtintu Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2018 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. VI-284;

13.1.2.6. padėdamas įveikti mokymosi sunkumus mokiniui, socialinis pedagogas vadovaujasi „2023–2024 mokslo metų pradinio ir pagrindinio ugdymo programų Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos ugdymo planu“, patvirtintu Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. VI-286, 5 skyriaus 3 skirsniu;

13.1.3. specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti specialiųjų poreikių mokinių ugdymo(si) pagalbos veiksmingumą. Specialiosios pedagoginės pagalbos mokiniams teikėjai – specialieji pedagogai ir logopedai. Specialiosios pagalbos mokiniams teikėjai – mokytojo padėjėjai. Mokytojo padėjėjo paslaugos teikiamos mokiniui ar / ir mokinių grupei, turinčiai vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ir dėl įgytų ar įgimtų sutrikimų negalinti savarankiškai dalyvauti ugdymo procese. Specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba teikiama, kai ją skiria Jurbarko švietimo centro pedagoginė psichologinė tarnyba ir / ar Vaiko gerovės komisija tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu. Pagalba teikiama vadovaujantis „2023–2024 mokslo metų pradinio ir pagrindinio ugdymo programų ugdymo planu“, patvirtintu Jurbarko Naujamiesčio progimnazijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. VI-286, 5 skyriaus 1, 2, 3, 4 skirsniais.

14. Ketvirtas lygmuo. Direktoriaus pavaduotojų ugdymui teikiama pagalba:

14.1. direktoriaus pavaduotojai ugdymui, pagal kuruojamas sritis, įvertinę įgyvendintas veiklas vadovaujantis 1–3 lygmenimis, atlieka šiuo veiksnius:

14.1.1. vykdo mokinio mokymosi pasiekimų gerinimo proceso stebėseną;

14.1.2. surenka informaciją iš mokytojų, klasės vadovų, pagalbos mokiniui specialistų;

14.1.3. sprendžia kokia pagalba mokiniui tinkamiausia;

14.1.4. prireikus inicijuoja kreipimąsi į progimnazijos Vaiko gerovės komisiją dėl pagalbos mokiniui teikimo;

14.1.5. prireikus atlieka pagalbos priemonių teikimo stebėseną.

15. Penktas lygmuo. Progimnazijos Vaiko gerovės komisijos teikiama pagalba:

15.1. progimnazijos Vaiko gerovės komisija, įvertinusi įgyvendintas veiklas vadovaujantis 1–4 lygmenimis:

15.1.1. analizuoja mokinio netinkamo elgesio, adaptacijos, mokymo(si) sunkumų, lankomumo, nusikalstamumo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo priežastis, krizinių situacijų atvejus;

15.1.2. teikia rekomendacijas dėl tolesnio ugdymo(si), konsultacinę pagalbą mokytojams, mokiniui, šeimai;

15.1.3. gavusi tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą, atlieka pirminį ar pakartotinį mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių, kylančių ugdymo(si) procese, įvertinimą, prireikus, kreipiasi į Jurbarko švietimo centro pedagoginę psichologinę tarnybą dėl specialiųjų ugdymo(si) poreikių įvertinimo ir / ar švietimo pagalbos jiems skyrimo;

15.1.4. organizuoja ir koordinuoja švietimo programų pritaikymą mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių;

15.1.5. analizuoja atskirus atvejus ugdymo proceso metu ir priima sprendimus dėl mokymo(si) pasiekimų gerinimo;

15.1.6. išanalizavus mokinio netinkamo elgesio, adaptacijos, mokymo(si) sunkumų, lankomumo, nusikalstamumo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo priežastis, krizinių situacijų atvejus, sudaro prevencinių veiksnių planą dėl pagalbos teikimo;

15.1.7. analizuoja teikiamos pagalbos mokiniui veiksmingumą, prireikus koreguoja pagalbos priemonių teikimą;

15.1.7. kai prevencinių veiksnių plane numatytų priemonės neįvykdomos, teikia prašymą Jurbarko rajono savivaldybės merui skirti minimalios ar vidutinės priežiūros priemones.

16. Šeštasis lygmuo. Progimnazijos tarybos teikiama pagalba:

16.1. progimnazijos taryba, išklausiusi mokinį, jo tėvus (globėjus, rūpintojus), klasės vadovą ir / ar mokytojus, pagalbos mokiniui specialistus, Vaiko gerovės komisiją, peržiūrėjusi įgyvendintas veiklas pagal 1–5 lygmenis, imasi veiksnių (tinkančių konkrečiam atvejui):

16.1.1. sudaro veiklų planą;

16.1.2. siūlo progimnazijos vadovui kreiptis į savivaldybės Vaiko gerovės komisiją;

16.1.3. siūlo progimnazijos direktoriui kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių su prašymu dėl Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių skyrimo.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Progimnazija siekia, kad visa reikalinga pagalba mokiniams būtų teikiama ugdymo(si) proceso metu, kai mokiniai būna progimnazijoje, pamokų metu.

18. Šis Aprašas gali būti koreguojamas, papildomas ir tobulinamas, atsižvelgiant į progimnazijos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų ugdymui, mokytojų, klasių vadovų, pagalbos mokiniui specialistų, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokinių siūlymus.
